

1. Ümumi müddəalar

1.1.1.1. "Gənclərin xilasedici və yanğınsöndürən" yarışının orta və ümumtəhsil məktəblərinin qatıldığı rəqabətli yarışlarında fəvqəladə hallara hazırlıq sahəsində fiziki və intellektual müsabiqələrdə iştirak edənlər üçün Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təklif etdiyi və Təhsil, Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilir.

1.2. Yarışın keçirilməsinin əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

- yeniyetmə və gənclərin fəvqəladə hallara hazırlıq saviyyəsinin yüksəldilməsi;
- məktəblərin təhsil və ictimai təhlükəsizlik məsuliyyətli yanaşma hissinin aşılanması;
- gənclərin həvə və fəxr ruhunun aşılanması;
- məktəblər arasında sağlam rəqabət tərzinin təbliği;

1.3. Yarış aşağıdakı saviyyələrdə keçirilir:

- məktəbdaxili-seçmə yarışları;
- rayon (şəhər) yarışları;
- zona yarışları;
- ümumrespublika yarışları.

1.4.1.4. Məktəbdaxili-seçmə yarışları orta və ümumtəhsil müəssisələrinin rəhbərliyi ilə təşkil edilmişdir və fəvqəladə hallar nazirliyinin proqram əsasında keçirilir.

1.5. Rayon (şəhər), zona və ümumrespublika yarışları Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin yerli qurumları ilə dəstəyi ilə həyata keçirilir.

1.6. Yarışlar qərarla uyğun olaraq hazırlanmış proqram əsasında həyata keçirilir.

1.7. Ümumrespublika yarışlarında zona yarışlarının qalibi olan komandalar iştirak edirlər.

2. Yarışların hazırlanması və keçirilməsi

2.1. Yar??lar Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin nümayəndələrindən ibarət Təşkilat Komitəsi təşkil olunur.

Təşkilat Komitəsinin tərkibi yar??ların keçirilmə vaxtı, yeri və hazırlıq ardıcılığı haqqının xərclərini smetası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin müvafiq qərarı ilə təsdiqlənir.

2.2. Yar??ların keçirilməsi üçün Hakimiyyət Kollegiyası yaradılır. Hakimiyyət Kollegiyasının komplektləşdirilməsi Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzləri, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin yerli qurumları tərəfindən aparılır.

Hakimiyyət Kollegiyasının tərkibini və iş prinsipini Təşkilat Komitəsi müəyyən edir.

Hakimiyyət Kollegiyasının tərkibinə yar??ların baş hakimi, baş hakimin təhlükəsizlik məsələləri üzrə müavini, yar??ların katibi, yar?? növünün müvafiq hakimi, mərhələləri üzrə hakimi daxil edilir.

2.3. Rayon, (??hər), zona və ümumrespublika yar??larında iştirakçılar haqqında məlumat toplanması üçün Təşkilat Komitəsi üzvünün rəhbərlik etdiyi Mandat Komissiyası yaradılır. Baş hakimin təhlükəsizlik məsələləri üzrə müavini və yar??ların katibi də Mandat Komissiyasına daxil edilir.

2.4. Yar??lar nümunəvi yar?? proqramına uyğun həyata keçirilir. ([?lav? 1](#))

3. Yar?? iştirakçılar?

3.1. Yar??lar kiçik (12-14 yaş) və böyük (15-17 yaş) olmaqla 2 yaş qrupunda keçirilir.

3.2. Komandaların tərkibinə 7 iştirakçı, 3 müəyyən təci (komandanın rəhbəri, onun müavini və tərtibçi) daxildir.

3.3. Yar??ların bütün iştirakçılar çəbər raitində yaşamaq, gecələməyi, tonqalda yemək hazırlamaq və üzməyi bacarmalıdır.

3.3.4. Komanda üzvləri çöl raitində yaşamaq üçün xüsusi komandaya aid zəruri geyim və avazimatlarla təchiz olunmalıdır.

4. Düzülgünün hazırlanması

4.1. Düzülgünün yerini Təşkilat Komitəsi yerli icra hakimiyyəti orqanının razılığı ilə təyin edir. Bu zaman rəzinin qiyməti və coğrafi raiti nəzərə alınmalıdır. Düzülgü ümumi və magistrəl yollardan kənar yerdə yerləşməli və sərhdə təyin edilməlidir.

4.2. Düzülgü qurularkən hakimiyyət korpusu və iştirakçılar üçün yaşayış yeri, komandaların düzülüşü üçün sahə, təsərrüfat zonası, sanitariya qovşaqları və dayanacaq yerləri nəzərə alınmalıdır.

4.3. Yaşayış zonasında çadqullar sərə il qurulmalıdır. Sərələr arasında məsafə 5 m, çadqullar arasında məsafə isə 2,5 m olmalıdır. Hər komandanın qarşısında onun adı yazılan nəqliyyat vasitəsi dayanmalıdır.

4.4.4.a) Hakimi?r korpusunun ya?ay?? yerind? hakimi?rin istirah?ti üçün olan çad?rlardan?lav? hakimi?rin kollegiya v? komanda r?hb?ri il? iclaslar?n keçirilm?si üçün çadaq qurulmal?d?r.

4.54.5a) Hakim v? i?tirakç?lar?n ya?ay?? yerl?rinin aras?nda üstünd? "G?ncəxilasedici v? yan??nsöndür?n" yar??lar?n?n keçirilm? ??rtl?ri, m?rh?l? yar??lar? v? müsabiq?l?rinin ??rtl?ri, m?rh?l?l?r üzr? informasiya, ba?lan??c protokollar?? bütün xidm?ti hey?tin yerl??m? sxemi, günün bölünm? plan?? dü??rg?nin i? qaydalar?? elanlar v? ssas?lanm?lumat lövh?l?ri qoyulmal?d?r.

4.64.6) Dü??rg? yan??ndan mühafiz? qaydalar?na ciddi riay?t olunmaqla qurulmal?d?r. a) razi daimi olaraq tullant?lardan v? quru otdan t?mizl?nm?lidir. Dü??rg?nin ?razisind? yan??nsöndürm? l?vazimatlar?sas?lmal?d?r. Dü?Dü??rg?d?n 40 m-d?k m?saf?d? tez alovlanan vasit?l?rl? od qalamaq, çad?rlar?n i??qland?r?lmas? üçün aç?q ocdlardan (kibrit, al??qan, ?am v? s.) istifad?, yan??nsöndürm? vasit?l?rinin yerl??diyi ?raziy? ged?n yolu k?sm?k qada?and?r.

5. Dü??rg?nin tibbi t?chizat?

5.1) Yar?? i?tirakç?lar? daimi tibbi n?zar?td? saxlanmal?d?r. Dü??rg?nin ?razisind? v? müsabiq?l?rin keçirildiyi yerl?rd? z?d?li i?tirakç?lara ilk tibbi yardım göst?rm?k üçün tibbi çil?rin? xüsusi yer ayr?lmal? v? z?ruri hallarda onk onlar?n tibbi mü?ssis?l?rin? apar?lmalar? üçün t?cili yardım ma??n? il? t?min olunmal?d?r. Ya?ay?? yerl?ri v? yem?kl?ri daim h?kim n?zar?tind? olmal?d?r.

6. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas?

6.1) Yar??lar keçiril?n zaman i?tirakç?lar?n, hakim v? tama?aç?lar?n t?hlük?sizliyi t?min olunmal?d?r. Yar??lar vaxt? t?hlük?sizliyin t?min olunmas? üçün ?sas m?suliyy?ti ba? hakim v? ba? hakim in t?hlük?sizlik m?s?l?l?ri üzr? müavini da??y?r.

6.2. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas? t?dbirl?rin? a?a??dak?lar aiddir:

- yar??lar üçün yerin (paliqon), amar?rutlar?n düzgün seçilm?si, onlar?n t?hlük?sizlik normalar?na uy?un haz?rlanmas? v? mühafiz?si;

- yar??lar?n keçirilm?si zaman? nizam-intizam?n qorunmas?;

- yan??ndan mühafiz? t?dbirl?rinin t??kili;

- yar??lar zaman? tibbi-profilaktik t?dbirl?rin t??kili;

- yar?? i?tirakç?lar?n, hakim v? xidm?ti personal?n isti yem?k v? içm?li su

il? til? t?min olunmas?; i?tirakç?lar?n istifad? etdikl?ri su m?nb?l?rinin yoxlan?lmas? v? suyun mü?yy?n olunmu? m?nb?l?rd?n g?tirilm?si;

- xilasetm? xidm?tinin d?qiq i?l?m?si;

- ??raitd?n as?l? olaraq t??kilatç?lar?n laz?m bildiyi ?lav? t?dbirl?rin keçirilm?si;

- yar?? m?saf?sinin start v? fini? hiss?sinin r?ngli lent v? yaz?larla i?ar?l?nm?si;

- i?tirakç?lara t?hlük? tör?d? bil?n ?razil?rd? x?b?rdaredici i?ar? v? yaz?lar?n qoyulmas?.

6.33 Yar??lardan k?nar vaxtda yar?? i?tirakç?lar?n?n h?yat v? sa?lamli??n?n t?hlük?sizliyinin t?min olunmas??, i?tirakç?lar t?r?find?n t?hlük?sizlik texnikas? qaydalar?na riay?t olunmas?, nizam-intizam?n qorunmas? m?suliy?ti komanda r?hb?rl?rinin üz?rin? dü?ür.

6.4. Dü??rg?l?rinin t??kil olundu?u müdd?td? ümumi t?hlük?sizliy? Fövq?lad? Halları Nazirliyi t?r?find?n t?yin olunmu? dü??rg? r?hb?rl?ri cavabdehdir?r.

6.6.5Z Z?r?rç?k?nl?rini da??nmas? vasit?l?ri istisna olunmaqla ba?qa dig?r il?i düz?l?n vasit?l?rd?n istifad? qada?kada?and?r. Bütünxüsusi istehsal olunan qur?ular? yaln?z il?i kilatı Komit?si t?r?find?n yarad?lm?? texniki komissiyann icaz?sind?n sonra m??ql?rd? v? yar??larda istifad? oluna bil?r.

7. N?tic?l?rin hesablanmas? prinsipl?ri

7.1. Komandalar?n distansiyalar? keçm?si a?a??dak?lar üzr? hesablanıla bil?r:

- keçm? vaxt? il?;

- al?nm?? c?rim?l?rl?;

- c?rim? ballar? il?;

- vaxt?n c?mi il?.

Keçm? vaxt? komandan?n ?n ax?r?nc? i?tirakç?s?n?n fini?? çatd??? yekun qiym?tidir.

7.2. Komandan?n n?tic?si yar??lar?n m?rh?l?l?rinin n?tic?l?rinin c?mi il? hesablan?r.

Komandan?n tutdu?u yer onun n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. ?g?r komandalar?n n?tic?l?ri b?rab?r olsa, o zaman ?n azz c?c?rim? bal? toplayan komanda qalib say?l?r. ?g?r c?rim? ballar?da eynidirs?, o zaman "Axtar??xilasatm?i?" v? "Ya?Ya?am mar?rutu" adlı müsabiq?l?rd? Hakiml?n Kollegiyas? t?r?find?n ?n yax?? qiym?tl?ri alan komanda qalib say?l?r.

7.3. Bir v? ya bir neç? m?rh?l?d?n ç?xar?lan komandalar, ç?xar?lma s?ras? il? n?tic?l?ri tam hesablanm?? komandalar?n arxas?na düzülür.

7.4. Ümumi hesablamada komandalar?n yeri onlar?n ayr?-ayr? m?rh?l?l?rd?ki n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. NN?tic?l?ri b?rab?r oldu?u zaman ?n uzun m?saf?d? olan "Ya?am mar?rutu" üzr? ?n yüks?k bal toplam?? komanda qalib olur.

Heç bir bal toplamayan komandalar ümumi hesablamada sonuncu yerd? hesab olunur.

8. Mükafatlandırma

8.1. Ümumi hesablamada I-III yerli tutan komandalar diplomlarla, iştirakçılar, rəhbərlər, onların müavini və tərbiyəçi heyəti və diplomla təltif olunur.

8.2. Ayrı-ayrı növlərdə I-III yerli tutan komandalar heyəti və diplomlarla, iştirakçılar, rəhbərlər, onların müavini və tərbiyəçi diplomlarla təltif olunur.

8.3. Yarışın Təşkilat Komitəsi ayrı-ayrı mərhələlərdə fəallıq göstərən komandalar və iştirakçılar üçün əlavə mükafatlar nəzərdə tutulmalıdır.

9. Komandaların maliyyəsi

9.1. İştirakçılarının yarışın keçirildiyi rəziyyət gətirən lazımlı yollarla təmin olunması və yarışın başlanğıcından bütün xərcləri ödəyən xərclər smetası Təşkilat Komitəsi tərəfindən hazırlanır.

10. Qeydiyyatın qəbulu

10.1. Qeydiyyatın (əlavə 3) yarışın başlanmasından ən az 15 gün əvvəl, aşağıda göstərilmiş ardıcılıqla təqdim olunmalıdır:

- məktəbdaxili-seçmə yarışlarında sinif rəhbəri tərəfindən məktəb direktoruna;
- rayon yarışlarında məktəb direktoru tərəfindən yerli təhsil bölgəsinin;
- zona yarışlarında yerli təhsil bölgəsi tərəfindən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzinin;
- Ümumrespublika yarışlarında Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzinin – Təşkilat Komitəsinin.

10.2. Komandanın rəhbəri yarışa gəlirən Mandat Komissiyasına aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

- vahid formada sənədlə qəbulunda arayışı; (əlavə 4)
- komandanın göndərilməsi barədə təhsil müəssisəsinin məmurlarının çıxarışı;
- komandanın rəhbəri, onun müavininin və tərbiyəçinin şəxsiyyət vəsiqəsi, ezamiyyət vəsiqəsi;
- iştirakçılarının şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd (doğum haqqında şəhadətnamə və ya şəxsiyyət vəsiqəsi);
- iştirakçının müvafiq təhsil müəssisəsindən təhsil aldığına təsdiq edən sənəd;
- iştirakçının valideyninin razılığına təsdiq edən sənəd.

Əlavələr:

[1. Yar??lar?n n?mun?vi proqram?](#)

[2. Komandan?n t?chizat siyah?s?](#)

[3. ?riz?](#)

[4. Vahid formada sa?laml?q haqq?nda aray??](#)

["G?nc xilasedici v? yan??ns?ndür?n" yar???n?n keçirilm?si üzr? regional m?rk?zl?r](#)